

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Deres ref.: 16/1927

Vår ref.: 176/16

Oslo, 1.juni 2016

Høringssvar- Innspill til stortingsmelding kvalitet i høyere utdanning

Norges Farmaceutiske Forening (Farmaceutene) takker for anledningen til å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning.

Livslang læring

Universitetene og høyskolene er en svært viktig leverandør av fagpersoner med god og relevant kompetanse for arbeidslivet. I et arbeidsliv i stadig forandringer stiller også det økte krav om fleksibilitet og endringsvillighet ved studiestedene for å tilpasse seg dette. Forskning viser at nordmenn skifter jobb og karriereveier oftere enn før og det vil derfor trolig bli større behov knyttet til god og relevant videreutdanning og muligheter for fleksibel utdanning der det er mulig å kombinere utdanning og arbeid. Livslang læring er et begrep som vil bli enda viktigere i fremtiden og her har utdanningsinstitusjonene en sentral rolle.

Kjente og tydelige kvalifikasjoner og ferdigheter

Innholdet i studieprogrammene vil alltid være det viktigste for kvaliteten i utdanningen. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og læringsutbyttebeskrivelser var derfor nødvendige grep for å kunne si noe om innholdet i fagene og studieprogrammene. Læringsutbyttebeskrivelser er også et nødvendig verktøy for å diskutere relevansen og kvalifikasjonene som studentene skal ha etter endt utdanning. Disse må diskuteres fortløpende mellom academia, arbeidslivet og andre relevante interessenter som for eksempel profesjonsforeninger og lignende.

Samarbeid mellom utdanning og praksis

Farmaceutene mener det er viktig at studenter blir kjent med og får nærhet til arbeidslivet. Praksisperioder inngår allerede i dag i flere studieprogram. Det må være et felles ansvar at utdanningsinstitusjonene sammen med praksisstedene kvalitetssikrer at studentene får muligheten til å oppnå ønsket læringsutbytte i perioden. En opplæring og oppfølging av praksisveiledere fra utdanningen er også nødvendig for å sikre god kvalitet på praksisperioden. Gjesteforeleser og professor II-stillinger bringer praksisfeltet inn i undervisningen noe som er viktig for å få den ferskeste kunnskapen om hva som skjer der ute, men forholdene må også legges til rette for at vitenskapelige ansatte kan hospitere ute. Bachelor – og masteroppgaver i samarbeid med bedrift og utvidet muligheter for nærings Ph.D'er er andre tiltak som må brukes i enda større grad.

Rekruttering av de beste lærekreftene

Incentiver for å tiltrekke seg de beste lærekreftene er også en nøkkelfaktor for den helhetlige kvaliteten. Trygge og forutsigbare rammevilkår, samt gode lønns- og arbeidsvilkår er nødvendig for å tiltrekke seg de beste nasjonale og internasjonale lærekreftene.

Meritterende aktiviteter

De tre sentrale oppdrag utdanningsinstitusjonene skal levere på er utdanning, forskning og formidling. For å øke status til utdanningsaktiviteter ved de høyere utdanningsinstitusjonene må også andre momenter enn forskning og akademiske prestasjoner gi uttelling som for eksempel undervisning og deltagelse i klinisk forskning i primær- og spesialisthelsetjenesten.

Økt forskning i kommunene

Helseutdanningene må ta innover seg og tilpasses det faktum at de fleste pasientene i helsetjenesten i fremtiden vil bli behandlet i kommunehelsetjenesten.

Økt forskning i kommunene er nødvendig og det må utvikles forskningsnettverk og støtteordninger for å få det til. Det bør lovendringer til som sikrer at kommunene får en plikt til forskning og opprettelse av praksisplasser.

Spesielt om farmasiutdanningen

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning og andre aktører, bl.a. Farmaceutene, har i mange år diskutert om man kan få til en bedre utdanningsmodell for farmasiutdanningene for å unngå unødig ressurstap for dem som ønsker å ta en mastergrad i farmasi etter en bachelor-grad eller avslutter det integrerte master-studiet før avsluttet løp. Det har vært vanskeligere for en bachelor å videreutdanne seg innenfor egen profesjon enn til en hvilken som helst annen master.

Farmaceutene er derfor glad for tidligere føringer fra Kunnskapsdepartementet om et 3+2 løp for farmasiutdanningene og at det nå er påbegynt et arbeid med å utvikle utdanningene for fremtidens farmasøyter. For oss har det vært viktig at modellen som velges sikrer fleksibilitet og mobilitet nasjonalt og internasjonalt mellom utdanningsinstitusjoner på sikt, uten at kvaliteten på utdanningen forringes.

Norge er et lite land og det er mangel på kvalifiserte og spesialiserte lærekrefter innen mange felt så Farmaceutene er positive til at de enkelte lærestedene spesialisere seg på enkelte områder gjennom prioriteringer av fagfelt og emner. Blant annet fører nye og innovative måter å produsere legemidler på at det vil være krevende å sikre tilstrekkelig høyt nivå for blant annet å opprettholde produksjonskompetansen ved alle studiestedene. En slik spesialisering må i så fall kommuniseres til studentene så de kan ta bevisste valg når de velger hvor de ønsker å ta mastergraden, og til samfunnet for øvrig slik at det er tydelig hva som eventuelt er forskjellen på kandidater uteksaminert fra de ulike studiestedene.

I sin innstilling til Legemiddelmeldingen til Stortinget uttalte en enstemmig Helse- og omsorgskomite følgende:

«Komiteen mener det vil bli et økende behov for farmasøyter i framtiden som følge av utbygging av apotek tjenester, mer avansert legemiddelbehandling, mer tverrfaglig og desentralisert arbeid i helsevesenet og utvikling av legemiddelindustri.

Grunnet vedvarende farmasøytmangel i Norge rekrutteres en betydelig andel farmasøyter fra andre land.

Komiteen mener behovet for farmasøyter må vurderes i lys av ambisjonene i legemiddelmeldingen, og ber regjeringen vurdere dette i forbindelse med tildeling av nye studie plasser.»

Sett i lys av ambisjonene i Legemiddelmeldingen vil behovet for å utdanne flere farmasøyter for å oppfylle samfunnets behov for farmasøytiske tjenester, bare øke. Behovet for økt utdanningskapasitet for farmasøyter har vi fremført i ulike sammenhenger, blant annet overfor Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet.

Finansiering

I finansieringssystemet for utdanningsinstitusjonene har belønning for studiepoeng vært rådende, og en helhetlig gjennomgang av finansieringssystemet bør gjøres slik at også andre momenter kan gi uttelling, for eksempel kvalitet som er hovedtema i denne stortingsmeldingen.

Farmaceutene mener at det er viktig at finansieringen av bachelorutdanningene ved høyskolene heves til samme finansieringskategori som tilsvarende studier ved universitetene. Slik situasjonen er nå ønsker vi at den heves til kategori B noe som også er et lenge uttalt ønske fra farmasiutdanningene selv.

Farmaceutene ønsker også mer styring med hvilke studieprogram som opprettes slik at ikke spesielt kostbare studieprogram innen realfag som f.eks farmasi ikke prioriteres fordi de ikke er fullfinansierte.

Rapport: Behov for spesialisert kompetanse i helsetjenesten peker på at det vil være økt behov for klinisk farmasi i årene frem mot 2030. Norges Farmaceutiske Forening håper derfor på at videre finansiering av den Erfaringsbasert master i klinisk farmasi ved Universitetet i Oslo sikres fullfinansiering og at også andre relevante studieprogram innen klinisk farmasi gis fullfinansiering.

Med vennlig hilsen

NORGES FARMACEUTISKE FORENING

Tove Ytterbø

Leder

Brevet er godkjent elektronisk og mangler derfor signatur

Norges Farmaceutiske Forening arbeider for riktig legemiddelbruk og for en høy faglig og yrkesetisk standard blant våre 3400 medlemmer. Farmasøyter er den gruppen autorisert helsepersonell med bredest ekspertise på legemidler. Vår legemiddelfaglige kompetanse dekker hele spennet fra forskning via produksjon, distribusjon og til klinisk bruk av legemidler